

Koopen 2010

För Konsum på Sollerön är ingenting omöjligt. Saknar du någonting så kommer det på tisdag!

Fr. vänster: Eva Danielsson, Linda Soodla, Niclas Ivarsson, Linda Halvarsson, Ulrika Thorell, Erika Stolt, Susanne Olsson, Therese Zarmen, Eva Spännar.

Snart har det gått etthundra år sedan pensionat Björkliden lades ner, och en tålmodig kommitté som under åtta år hade arbetat för att få igång en konsumentförening kunde ta första spadtaget till Konsum, eller Koopen som vi säger till vardags. Året var 1916.

Denna stolta förening hade filialer i Gesunda, Ryssa, Gruddbo och Utanmyra. Jan Thorell, mångårig konsumföreståndare berättar att under -60 talet fanns det bensinpump, fotogenpump byggmaterialsleger och till och med ett dynamitför-råd i nya magasinet! Personalen saltade in kalvskinn och älghudar som såldes till skinnindustrin i Malung. Det mesta fanns, eller ordnades fram. Jan minns när de första tomaterna kom till Ryssa. En man utan mycket yttre förfining såg förvånat på de röda läckerheterna och tog sig ett smakprov. Aldrig hade han väl varit med om att något liknande hade drabbat hans smaklökar med en så obehaglig över-raskning! Tomaten kastade mannen in i närmaste vägg och svor ilsket ”Vänd e eta fö jäkla epäl!”

Under många år var det stor konkurrens med flera handlare på Sollerön. Under 1980 talet när konsulterna började härja var det till och med några dylika som föreslog nedläggning av Koopen ett par gånger. Men Solleröfolket har aldrig varit lagda åt det hållet att de bryr sig om den sortens prat från fint folk från annan ort. Konsum Sollerön, som är en egen förening, vägrade att vika ner sig för en liten tillfällig nergång.

I mitten av 1990-talet ändrades samhället ytterligare, allt fler valde att storhandla i Mora framför att gynna den lilla ortens handel. Bensinmackar och kiosker mötte stora svårigheter med att få ekonomin att gå ihop. Pennbudä lades ner, och konsumstyrelsen insåg att allt som inte finns på ön lockar till Mora där andra inköp förstås görs i samma vända. Därför tog Koopen sig an ATG, och det blev ett rejält uppsving för affären. Apoteksfilialen övertogs från Ica. Däremot ser det inte ut att kunna bli fråga om några systemleveranser eftersom ön ligger fyra kilometer för nära centralorten enligt expertisens mätningar.

Under en period fanns Postens kassaservice på plats i ett hörn av Koopen med skottsäkert glas och inbrottssäkra väggar. Dit kom de som inte hade vare sig dator eller bankens kuvertsystem för att betala sina räkningar. En gång kom det en av dessa byoriginal som inte hade något riktigt inseende i sina egna finanser. Göra rätt för sig ville hon i alla fall, och lämnade varje månad en hög med räkningar och en trave tusenlappar, så fick den som satt i postluckan reda ut papperen och lämna tillbaks pengarna som blev över, vilket brukade bli en rejäl sedelbunt. När posten höjde avgiften till 45 kronor för varje räkning som skulle betalas blev det inte så mycket kvar, och kvinnan blev mycket missnöjd. Hon tog i alla fall de återstående kronorna under irriterat muttrande och handlade i affären. Innan hon gick vände hon sig till Jan som fortfarande satt i glasburen och ropade: ”Dan ini passär du bra, däj djävla apa!”

Söndagar stängt, är nu ett minne blott, det gäller att hävda sig i konkurrensen och Koopen har generösa öppettider sju dagar i veckan. Konsumfilialen i Gesunda var först med att ha söndagsöppet i samband med att Tomteland körde igång sin verksamhet. Gesundabutiken brann ner 1991, men byggdes upp igen. Dessvärre fick den filialen stängas 1997 av ekonomiska skäl när alltför valde att endast kompletteringshandla hemma i byn. Kunder som bara köper ett paket jäst och en tidning håller ingen affär vid liv!

Nu finns i Solleröns Koopen, förutom matvaror, kontorsmaterial, städ-, hygienartiklar, pappersvaror och annat som tillhör en lanthandel; även filmuthyrning, fiskekort, postens brev och paket, Svenska spel, ATG, lotter, KF:s sparkassa, varuleveranser från Schenker, bussgoods och DHL. Med Mera!

Ulrika Thorell, nuvarande Konsumföreståndare.

Frukt och grönt.

Vill du läsa mer om Konsums historia, se "Sollerö Konsumentförening" i Sool Öen 1982 av Per Nääs samt "Springpojke i Koopen på 1940-talet" i Sool Öen 1999 av Bengt Leander.

Britt-Inger Nilsson